

Fakta 2010

INNEHÅLL

Kort historik.....	4
Vänorter	4
Markanvändning, naturreservat mm.....	5
Befolkning, flyttning	6
Bostäder	7
Näringsliv, större arbetsgivare	7
Sysselsättning	8
Arbetslöshet.....	8
Kommunfullmäktige, mandatfördelning	9
Kommunstyrelse, kommunalråd, oppositionsföreträdare	9
Styrelser, nämnder	10
Kommunala bolag.....	10
Beredningen för Falun Borlänge.....	10
Förvaltningar.....	11
Ekonomi - budgeterade nettodriftkostnader	12
Ekonomi och skatt	13
Social omsorg	14
Kultur	14
Skolor.....	15
Kommunala fastigheter	15
Gator, parker, va, renhållning, Lugnet, Slätta.....	16
Konsumentverksamheten, Budget- och skuldrådgivning....	17
Landsbygdsgruppen.....	17
Hållbar utveckling i Falun	18
Världsarvet Falun.....	19
Några evenemang 2010	20

Falu Kommun, 791 83 FALUN

Växel	023-830 00
Socialtjänsten	023-830 00
Webbadress	www.falun.se
Epostmall:	fornamn.efternamn@falun.se

Besöksadresser

Rådhuset, Stora torget

- Kommunalråd, oppositionsförträdare (s), kommundirektör
- Stadskansli

Stadshuset, Stora torget

- Omvårdnadsförvaltning
- Socialförvaltning
- Kultur- och ungdomsförvaltning
- Reception/Växel

Slaggatan 4, Annexet

- Ekonomikontor
- Personalkontor
- Trafik- och Fritidsförvaltning (Lugnets administration med bokning i Lugnets sporthall)
- Miljöförvaltning

Bergmästaregatan 32 A

- (Kristinegymnasiet)
- Skolkontor

Ingarvet, Matsarvsvägen 3

- Kommunförråd

Kristinegatan 8

- IT/Organisationskontor

Kyrkbacksvägen 8

- Kommunservice

Lugnetleden 3

- Räddningstjänsten Dala Mitt

Ölandsgatan 5 (Skattehuset)

- Kommunfastigheter
- Stadsbyggnadskontor

Ölandsgatan 6 (Näringslivets hus)

- Näringslivskontor

FALUN

- från gruvsamhälle till länscentrum

Gruvbrytning redan för mer än tusen år sedan. Privilegiebrev 1347 av kung Magnus Eriksson gav alla rätt att odla mark och bygga gårdar. Hyttor och bostäder växer upp. Torg- och marknadsplatsen "Falan" uppstår.

Stadsrättigheter 30 oktober 1641 av drottning Christinas förmyndarregering. Falun får en ny stadsplan 1646. Mot slutet av 1600-talet minskade gruvans betydelse och därmed slutade stadens expansion.

Rådhuset byggdes 1650-1653. På- och tillbyggnader klara 1749. Två stadsbränder 1761 gjorde att det mesta av centrala Falun brann ned. Rådhuset skadades svårt. Åter i bruk 1766 med nuvarande utseende.

Vid mitten av 1800-talet började Falun åter att växa i och med järnvägens tillkomst österut mot kusten.

Falu Kommun bildades 1967 av Falu stad, Stora Kopparbergs kommun och Vika kommun. 1971 tillkom Bjursås, Envikens, Sundborns och Svärdsjö kommuner.

Falun är idag administrativt och kulturellt centrum för Dalarna med länsstyrelse, landstingskansli, länslasarett, länsbibliotek, länsmuseum, länsteater och länsmusikstiftelse. Bland större företag märks Stora Enso, Grycksbo Paper AB, Ericsson AB, Cederroth International, Dalarnas Tidningar och Byggpartner i Dalarna AB.

VÄNORTER

Danmark: Vordingborg

Norge: Röros

Finland: Hamina (Fredrikshamn)

Tyskland: Gütersloh

Polen: Grudziadz

HÖGSTA BERG

Spjärshällen 506 möh

DJUPASTE SJÖN

Rogsjön 65 m

MARKANVÄNDNING

	Hektar	Andel (%)
Total areal	228 910	100,0
Landareal	205 270	89,7
Skogsmark ¹⁾	160 460	70,1
Sjöar, vattendrag	23 640	10,3
Myrmark	18 410	8,0
Åkermark	6 150	2,7
Tätorter	4 290	1,9
Betesmark	3 170	1,4
Övrigt (vägar mm)	12 790	5,6

NATURSKYDD - SKOGSMILJÖ

	Hektar	% av skogsmark
Naturreservat	370	0,23
Biotopskydd ²⁾	87	0,05
Naturvårdsavtal ³⁾	326	0,20
Natura 2000 ⁴⁾	935	0,58
Totalt	1 718	1,07

¹⁾ Produktiv mark ²⁾ Biotopskydd - områden mindre än ca 5 ha

³⁾ Civilrättsligt avtal, vanligen på 50 år ⁴⁾ Framtida naturskydd

SKYDDAD NATUR

I Falu kommun finns 14 naturreservat:

Väckelberget (N. Övertänger)	skogliga naturvärden
Gramsängsudde (Vika)	geologiska- och friluftslivsvärden
Hyttnäs (Sundborn)	kulturmiljövärden
Lugnet (N. Falun)	rekreations- och friluftslivsvärden
Kårarvsgruvan (SV. Falun)	geologiska värden
Väsjön (Ö. Svärdsjö)	skogliga naturvärden
Mossgräsberget (NV. Åg)	skogliga naturvärden
Rottnebyskogen (Ö. Falun)	friluftslivs- och skogliga naturvärden
Källmyrarna (N. Lumsheden)	skogliga naturvärden
Granåsen (N. Bjursås)	skogliga naturvärden
Bjursås Prästskog (Bjursås)	friluftslivs- och skogliga naturvärden
Stämshöjen (Danholn)	floravärden
Kurbergsmyrarna (N. Linghed)	skogliga naturvärden
Runns norra öar i sjön Runn,	rekreations- och friluftslivsvärden

BEFOLKNING (källa: SCB)

Den 31/12 2009 uppgick antalet invånare i Falu kommun till 55 685, vilket innebär att folkmängden under 2009 ökade med 388 personer.

Församling	Folkmängd 091231	Förändring 2009*)	Födelse- netto	Flytt- netto	Just.
Kristine	17560	245	43	204	-2
Grycksbo	1954	-6	-7	2	-1
St Kopparberg	17425	145	55	87	3
Aspeboda	1468	-1	17	-18	
Vika	1722	11	10	2	-1
Hosjö	3416	1	10	-8	-1
Sundborn	2694	17	-2	19	
Svärdsjö	4261	-2	-16	14	
Enviken	1648	-5	-4	-	-1
Bjursås	3537	-17	5	-22	
<i>Totalt</i>	<i>55685</i>	<i>388</i>	<i>111</i>	<i>280</i>	<i>-3</i>

*)Totala folkmängdsförändringen överensstämmer inte alltid med summan av födelse- och flyttnetto beroende på justeringar som gjorts med hänsyn till rapporter om födslar och dödsfall under tidigare perioder.

Geografisk fördelning av flyttning till och från Falu kommun 2009

Region	Inflyttn	Utflyttn	Netto
Dalarna	780	721	+59
Övriga län	1542	1598	-56
Utlandet	450	173	+277
<i>Summa</i>	<i>2772</i>	<i>2492</i>	<i>+280</i>

Befolkning 25-64 år efter utbildningsnivå 2009 i %

	<i>Falun</i>	<i>Länet</i>	<i>Riket</i>
	Tot	Tot	Tot
Förgymnasial	12	16	14
Gymnasial	48	55	47
Eftergymnasial	39	28	37
Uppgift saknas	1	1	2

Befolkningens fördelning i procent på olika variabler 2009

	kön		ålder			utländsk bakgrund	medelålder
	kv	män	0-17	18-64	65-		
Falun	50,7	49,3	21,2	60,3	18,5	9,5	41,5
Dalarna	50,0	50,0	19,4	59,8	21,3	10,4	43,2

BOSTÄDER (källa: SCB)

Antal bostäder	2009	26.800
<i>Hustyp, procent</i>	<i>Falun</i>	<i>Sverige</i>
Småhus	51	46
Flerbostadshus	49	54
<i>Upplåtelseform, procent</i>	<i>Falun</i>	<i>Sverige</i>
Äganderätt	44	41
Hyresrätt	41	39
Bostadsrätt	14	15
Övrigt	1	5

Bostadsbyggnade, antal färdigställda lägenheter

	2006	2007	2008	2009
Småhus	69	80	70	60
Flerbostadshus	-	12	46	-
<i>Totalt</i>	<i>69</i>	<i>92</i>	<i>116</i>	<i>60</i>

NÄRINGS LIV

Faluns näringsliv har sin tyngdpunkt inom förvaltning och service, men också den industriella verksamheten är av stor omfattning.

NÅGRA STÖRRE ARBETSGIVARE, antal anställda

Falu Kommun	4 661	Bygg Partner i Dalarna AB	219
Falu lasarett	3 284	Dellner Couplers	196
Grycksbo Paper AB	490	Logica AB	120
Högskolan Dalarna	460	Försäkringskassan	150
Ericsson AB	250	LEAX	80
Länsstyrelsen	240	Scandbook	112
Dalarnas Försäkr.bolag	250	Dalademokraten	84
Cederroth International	250	Rotork Sweden AB	67
Dalarnas Tidningar	220	DynaMate AB	47
Stora Enso AB	200		

SYSSELSATTA (dagbefolkning) per näringsgren, Falun och riket 2008 (källa: SCB)

	Antal
Jord- och skogsbruk, fiske.....	419
Tillverkning, utvinning	3 570
Energiproduktion, vattenförsörjning, avfallshantering	220
Byggverksamhet	1 625
Handel, kommunikationer	3 510
Finans- företagstjänster	4 439
Utbildning, forskning (inkl. förskolan)	2 747
Vård och omsorg (exkl. förskolan)	6 939
Personl. o kulturella tjänster	1 736
Offentlig förvaltning	2 138
Ej specificerad verksamhet	209
Samtliga näringsgrenar	27 552

ARBETSLÖSHET, 2009, helår (källa: SCB)

Bruttoarbetslösa (arbetslösa plus arbetssökande i olika former av arbetsmarknadsåtgärder) i procent av hela befolkningen 16-64 år.

	Falun	Dalarna	Riket
Bruttoarbetslösa	6,2	5,8	6,0

KOMMUNFULLMÄKTIGE 2006-2010

Partier	Antal mandat		
	Män	Kvinnor	Totalt
Moderata samlingspartiet	9	3	12
Centerpartiet	5	2	7
Folkpartiet liberalerna	2	2	4
Kristdemokraterna	2	1	3
Miljöpartiet de gröna	2	2	4
Socialdemokraterna	12	11	23
Vänsterpartiet	2	1	3
Falupartiet	3	2	5
<i>Summa</i>	<i>36</i>	<i>25</i>	<i>61</i>

Majoritetssamarbete M+C+FP+KD+FAP

Ordf. Carl-Erik Nyström (C), telefon 023-825 60

KOMMUNSTYRELSEN

Mikael Rosén (M)

ordförande

Mats Dahlström (C)

1:e vice ordförande

Jonny Gahnshag (S)

2:e vice ordförande

Christina Haggren (M)

Bo Jönsson (M)

Agneta Ängsås (C)

Sten H Larsson (FAP)

Kerstin Söderbaum-Fletcher (FP)

Håkan Nohrén (KD)

Monica Jonsson (S)

Roza Güclü-Hedin (S)

Arne Mellqvist (S)

Margareta Källgren (S)

Inger Olenius (MP)

Sören Johansson (V)

Kommunstyrelsens utvecklingsutskott

Ordf. Mikael Rosén (M)

Kommunstyrelsens allmänna utskott

Ordf. Mats Dahlström (C)

Kommunstyrelsens fastighetsutskott

Ordf. Kerstin Söderbaum Fletcher (C)

Kommunalråd och oppositionsföreträdare

Mikael Rosén (M), kommunalråd tfn 838 83/828 83

Mats Dahlström (C), kommunalråd tfn 822 06

Jonny Gahnshag (S), oppositionsföreträdare tfn 826 75

STYRELSER OCH NÄMNDER

Byggnadsnämnden

Ordf. Dan Westerberg (C)

Kultur- och ungdomsnämnden

Ordf. Jan-Olof Montelius (M)

Omvårdnadsnämnden

Ordf. Catharina Hjortzberg-
Nordlund (M)

Miljönämnden

Ordf. Anna Hägglund (C)

Servicenämnden

Ordf. Ove Stegunger (FAP)

Skolnämnden

Ordf. Marie Gehlin (FAP)

Socialnämnden

Ordf. Lilian Eriksson (M)

Trafik- och fritidsnämnden

Ordf. Lars-Erik Måg (FP)

Valnämnden

Ordf. Stefan Clarström (FAP)

KOMMUNALA BOLAG

Falu Elnät AB

Ordf. Göran Vestlund (C)
vd Bengt Gustafsson

Falu Energi och Vatten AB

Ordf. Bo Jönsson (M)
vd Bengt Gustafsson

KopparStaden AB

Ordf. Erich Colberg (M)
vd Pär Nyberg

Falu kommuns Förv. AB

Falu Stadshus AB

Falu Organisation AB

Falu Industrihus AB

Ordf. Mikael Rosén (M)
vd Torkel Birgersson

Beredningen för Falun Borlänge

Falu kommun:

Mikael Rosén (M), ersättare
Jonny Gahnshag (S), Torkel
Birgersson, kommundirektör

Borlänge kommun:

Nils Persson (S),
ersättare Ulla Olsson (M),
Lars Ivarsson, kommunchef

Ludvika kommun:

Maria Pettersson (S),
ersättare Kjell Israelsson, (M),
Lars Hellsing, tf kommunchef

Säters kommun:

Abbe Ronsten (S), ersättare
Lotta Bergstrand (FP), Christer
Malmstedt, kommunchef

Gagnefs kommun:

Anders Ahlgren (C),
ersättare Bo Billborn (S),
Bertil Stoltz, kommunchef

Falun Borlänge regionen AB:

Monica Rönnlund, vd

TJÄNSTEMANNAORGANISATION

KOMMUNDIREKTÖR

Torkel Birgersson, tfn 830 40/820 40

FÖRVALTNINGAR

Kommunstyrelseförvaltning

Förvaltn.chef Torkel Birgersson

- Ekonomikontor

Ekonomichef Hisham Khader,
tfn 864 50

- IT/Organisationskontor

IT/Organisationschef
Jan E Fors, tfn 835 31/825 31

- Kommunfastigheter

Fastighetschef Olle Wiking,
tfn 821 82

- Näringslivskontor

Näringslivschef Lars Hont,
tfn 828 50

- Personalkontor

Personalchef Inger Klangebo,
tfn 821 25

- Stadsbyggnadskontor

Stadsbyggnadschef Margaretha
Åslund, tfn 826 27

- Stadskansli

Kanslichef Eva Dahlander,
tfn 823 00

- Arbetsmarknads- och integrationskontor, AIK

Kontorschef Annika Nyström
tfn 826 92

Kommunservice

Produktionschef Elisabeth
Florman, tfn 827 84

Kultur- och ungdomsförvaltning

Kulturchef Pelle Ahnlund,
tfn 824 72

Miljöförvaltning

Miljöchef Kristina Harsbo,
tfn 821 21

Omvårdnadsförvaltning

Omvårdnadschef
Pia Joelsson, tfn 827 13

Skolförvaltning

Skolchef Lena Stoltz
tfn 825 20

Socialförvaltning

Socialchef Ingalill Frank,
tfn 820 06

Trafik- och Fritidsförvaltning

Förvaltningschef Helen Lott,
tfn 829 38

BUDGETERADE NETTODRIFTKOSTNADER 2010

	Mkr	Kr/Inv	% av skatteint.
KOMMUNSTYRELSEN	214,7	3856	8,51
därav Arb.markn-Integr.kont.	37,3	670	1,48
därav Näringslivskontoret	4,8	86	0,19
därav bidrag kulturorganisat.	10,7	192	0,42
därav räddningstjänst	39,7	713	1,57
REVISION	1,7	31	0,07
TRAFIK- & FRITIDSNÄMND	207,6	3 728	8,23
därav trafikenheten	47,7	857	1,02
därav gata, park- och fritidsenh.	95,0	1 706	2,53
-varav kollektivtraf. o färdtjänst	49,6	891	1,09
därav Lugnet	35,5	638	0,85
därav föreningsstöd	8,7	156	0,47
BYGGNADSNÄMND	0,6	11	0,02
KULTUR- OCH UNGDOMSÄMND	46,2	830	1,83
därav biblioteksverksamhet	20,9	375	0,83
därav allmänskulturverksamhet	7,8	140	0,31
därav fritidsverksamhet	13,9	250	0,55
SKOLNÄMND	1052,1	18 894	41,71
därav förskola	248,0	4 454	9,83
därav grundskola	523,1	9 394	20,74
därav gymn.skola inkl vuxenutb	268,6	4 824	10,65
därav dans- och musikskola	12,4	223	0,49
SOCIALNÄMND	486,1	8 729	19,27
därav vuxensektion samt barn- och familjesektion	232,3	4 172	9,21
därav handikappomsorg	224,2	4 026	8,89

SKOLNÄMND	1052,1	18 894	41,71
därav förskola	248,0	4 454	9,83
därav grundskola	523,1	9 394	20,74
därav gymn.skola inkl vuxenutb	268,6	4 824	10,65
därav dans- och musikskola	12,4	223	0,49
SOCIALNÄMND	486,1	8 729	19,27
därav vuxensektion samt barn- och familjesektion	232,3	4 172	9,21
därav handikappomsorg	224,2	4 026	8,89
OMVÅRDNADSNÄMND	515,2	9 525	20,42
sektion särskilt boende	274,1	4 922	10,87
sektion ordinärt boende	194,7	3 496	7,72
MILJÖNÄMND	9,4	169	0,37
SERVICENÄMND	0,0	0	0,00

Ekonomi och skatt

Budgeterade skatteintäkter	2 168,2
Budgeterade skatteutjämnings- och statsbidrag	354,40
Summa skatteintäkter och bidrag	2 522,6

Utdebitering per skattekrona

Kommunen	22,31
Landstinget	10,89
Summa kommunal utdebitering	33,20

Kyrkoavgift inkl begravningsavgift i Kopparbergs- och Kristine församling	1,26
--	------

Totalt inkl kyrkoavgift **34,46**

Lånestock 31 dec 2009   630 Mnkr   11 314 kr/invånare

OMVÅRDNAD, SOCIAL OMSORG 2010

ÄLDREOMSORG	Antal
Särskilda boendeformer, antal lägenheter	497
Korttidsplatser	23
Hemtjänst, antal servicemottagare	1 200

SEKTION LSS

Grupp- eller servicebostad, antal lägenheter	151
Personlig assistans, antal ärenden	141
Daglig verksamhet, antal platser	210

VUXENSEKTIONEN

Särskilt boende kommunpsykiatri, varav 13 platser i gruppboende, antal lägenheter	49
Daglig sysselsättning, kommunpsykiatri, antal platser	44

KULTUR

I stads- och länsbiblioteket i Falun har man tillgång till 360 000 böcker i alla ämnen, talböcker, ljudböcker, 400 tidskrifter, 50 dagliga tidningar, mikrofilm/-fiche, kassetter, dvd- och cd-skivor, videor samt "it-klack" för bl a sökningar på Internet. Det finns även många databaser att söka information i. Nätbaserade tjänster att nå hem ifrån är bl a e-böcker samt tillgång till Naxos Music Library. Omfattande programverksamhet för barn och vuxna. Biblioteksfilialer på åtta orter. Bokbussen har 100 hållplatser.

Sedan 2005 ingår viss ungdomsverksamhet i Kultur- och ungdomsnämndens verksamhet; bland annat fritidsgårdar och ungdomscentrum "Arenan".

Några nyckeltal	2007	2008	2009
Antal utlånade medier	441227	468785	459919
Antal besökare, huvudbibliotek	271318	275093	272676
Antal lån/invånare, totalt	8,0	8,5	8,3
Besök/inv. huvudbibliotek	4,9	5,0	4,9

SKOLOR vt 2010

FÖRSKOLA/FRITIDSHEM

förskola, antal barn	2476
familjedaghem, antal barn	222
fritidshem, antal barn	1611
förskola i alternativ regi, antal barn	109

GRUNDSKOLA

Antal elever	5572
- därav lågstadiet	1582
- därav mellanstadiet	1527
- därav högstadiet	1915
- därav i förskoleklass (6 år)	548

GYMNASIESKOLA

2325

VUXENUTBILDNING (antal elever inom skolförvaltningen)

Grundläggande vuxenutbildning	86
SFI (svenska för invandrare)	157
Särvux	37

DANS- OCH MUSIKSKOLA

antal elever	1050
--------------	------

KOMMUNALA FASTIGHETER 2009

Förvaltade fastigheter	total yta 381 700 kvm
Energianvändning i egna fastigheter	52 850 MWh
Antal externa hyreskontrakt	1030 st
Antal interna hyreskontrakt	590 st

GATOR, PARKER, VA, RENHÅLLNING 2009

Körbanelängd	230 km
Belagd yta	1966 tm ²
Gång- och cykelvägar	133 km
Gångbanor	82 km
Parkmark	1.208 ha
Parkvägar	45 km
Lekplatser	80 st
Bollplaner	69 st
Islekbanor	16 st
Planteringskärl	145 st
Dricksvattenkons. (deb. mängd)	3,3 milj m ³
Avloppsvatten	3,3 milj m ³
Insamlat hushållsavfall/invånare	
-papperspåsar till kompostering	66 kg
-brännbart kärlavfall	90 kg
Farligt avfall från hushållen/invånare	3,7 kg
varav småbatterier	0,3 kg
Elavfall	17,2 kg
Grovavfall	207,5 kg

LUGNET 2009

	Antal besök
Simhall/Friluftsbad, besök	134 271
Relaxbesökare	1 639
Solarium, besök	1 757
Nautilus Gym, besök	16 941

SLÄTTA 2009

	Antal besök
Sporthall, besök	43.000
Friluftsbad Slätta, besök	27.750
Friluftsbad Vika, besök	1.250
Bjursås simhall, besök	13.500
Gym Slätta, besök externa	22.250
Övrig träning	8.500
Fritidsgård Slätta	8.250

KONSUMENTVERKSAMHET 2009

Arbetstidens fördelning i procent

- Reklamationer, juridik, ekonomi m m	53
- Förebyggande arbete (skola, föreningar, näringsliv m m)	20
- Övrigt (verksamhetsutveckling, friskvård, kompl.utveckling)	27

Antal kontakter i ärenden med enskilda konsumenter

- Reklamationer/tvister	1057
- Konsumenträtt (ej tvist)	91
- Produkt-/tjänsteinformation och hushållsekonomi	136
- Samhällsvägledning/övrig civilrätt	134
- Avvisade kommuner	69

Antal aktiviteter i förebyggande konsumentarbete

 153

BUDGET- OCH SKULDRÅDGIVNING 2009

Antal inkommande förfrågningar	137
Antal påbörjade ärenden	84
Antal avslutade ärenden	81
Genomsnittlig ärendetid	ca 2 månader
Tid per avslutat ärende i genomsnitt	6 timmar
Medianskuld	295.000 kr
Antal skulder/hushåll, genomsnitt	19

LANDSBYGDSGRUPPEN

sorterar direkt under kommunstyrelsens utvecklingsutskott och är knuten till Näringslivskontoret. Gruppen arbetar för en levande landsbygd där det är intressant och attraktivt att bo och verka. Landsbygdens resurser ska tas tillvara och utvecklas.

Ledamöter: Helena Lindström (FAP) ordförande, Jean-Francois Loise (M), Carin Gustafsson (S), Mats Dahlström (C), Karin Jakobsson (S) samt Thomas Björklund och Jenny Drugge från Falu Kommun-bygderåd. Handläggare är Karin Perers, tfn 023-822 04.

Hållbar utveckling i Falun

Tre viktiga måldokument visar vägen mot en hållbar utveckling i Falu kommun - ett **tillväxtprogram** för den ekonomiska dimensionen, ett **miljöprogram** för den ekologiska dimensionen och ett **folkhälsoprogram** för den sociala. Läs mer: www.falun.se/Falun_framat

Tillväxtprogram för Falu kommun

nytt program som tas fram under 2010, innehåller mål och strategier inom tre huvudområden; *Jobba i Falun*, *Leva och uppleva i Falun* samt *Falun och omvärlden*. Liksom i tidigare tillväxtprogram är **idrott**, **media** och **kultur** viktiga insatsområden. I det nya programmet betonas även Faluns goda förutsättningar för att skapa arbeten och upplevelser inom den kreativa och kulturella sektorn.

Miljöprogram för Falu kommun

beskriver en ambitionsnivå och pekar ut områden som är särskilt viktiga att arbeta med. Här ingår effektivare energianvändning och transporter, giftfria och resurssnåla kretslopp samt hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö. De flesta delmålen ska vara uppnådda till 2010 och bygger på det övergripande nationella målet att vi ska lämna över ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta.

Folkhälsoprogram för Falu kommun

beskriver en ambitionsnivå och pekar ut områden som kommunen och den lokala hälso- och sjukvården anser viktiga att arbeta med för att skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. De flesta målen ska vara uppnådda år 2010. De lokala målen i folkhälsoprogrammet bygger på de nationella målen som riksdagen antagit där man pekar ut betydelsefulla faktorer som påverkar människors livsvillkor och levnadsvanor.

VÄRLDSARVET FALUN

Vid möte i Helsingfors den 13 december 2001 beslöt Unescos världsarvskommitté att utnämna det historiska industrilandskapet kring Stora Kopparberget och Falun till världsarv, Sveriges 12:e.

Världsarvet utgörs av den 1000-åriga gruvan med anläggningar, hyttområden i närheten av gruvan liksom vattenleder, dammar, diken samt ålderdomlig bergsmansbebyggelse väster om gruvan. Till detta fogas hela Falu innerstad med en unik rutnätsplan, samt delar av Kyrkbacken, Villastaden och Södra Centrum. Vidare ingår området norr om sjön Varpan mellan Österå och Bergsgården, bygden kring Hosjön, samt Sundbornsåns och Knivaåns dalgångar.

Världsarvet Falun har kraftfullt bidragit till kommunens och regionens utveckling och det har blivit intressantare och attraktivare att bo och etablera sig i Falun. Genom att världsarvets olika delar och dess kvaliteter lyfts i samhällsplaneringen och kulturmiljövården har livsmiljön förbättrats. Falun har blivit en spännande och dynamisk stad genom att näringsliv, myndigheter och enskilda utnyttjat och tagit tillvara världsarvets kvaliteter.

Några evenemang 2010

Läs mer under Evenemang på www.visitfalunborlange.se

Valborgsfirande, Falu Gruva	30 april
DalaSinfoniettan, Magasinet	7 maj
Rockstad Falun, Falu bildemontering	28-29 maj
Stora Daldansen, Stora torget/Folkets Hus.	10-15 maj
Magnus Betnér - Livets Ord, Stadsteatern	26 maj
Falukalaset, centrala Falun	3-6 juni
Nationaldagsfirande och Falun Då.....	6 juni
Midsommarfirande runt om i kommunen..	25 juni
Diggiloo, Lugnets backstadion	17 juli
Boule SM, Lugnet.....	25-31 juli
Falu Cruising, Stora torget	28 juli
Runndagarna.....	14-15 augusti
Friidrotts SM, Friidrottsarenan Lugnet..	20-22 augusti
Höstmarknad, centrala Falun	27-28 augusti
DAK-marknaden, Lugnet.....	4 september
Festival Granny Goes Street.....	4 september
Julskyltning och marknad.....	28 november
Luciakröning, Stora torget.....	8 december
Luciakonsert, Kristine kyrka.....	11 december